

13.3.2023

Vastaanottaja
lausuntopalvelu.fi

Viite: OPH-549-2023

Tehyn lausunto Lääkealan perustutkinnon, lääketeknikko luonnoksesta

Tehy lausuu yhdessä Suomen Kätilöliitto ry:n Lääkealan perustutkinnon perusteiden luonnoksesta. Lausunto kohdistuu tutkinnon perusteiden työelämälähtöisyyteen, selkeyteen ja ymmärrettävyyteen, tutkinnon muodostumiseen ja tutkinnon osien sisältöihin sekä ammattitaitovaatimuksiin.

Näkemyksemme mukaan pakollisissa tutkinnon osissa on kuvattu työelämässä vaadittava keskeinen osaaminen. Valinnaiset tutkinnon osat täydentävät tutkintoa. Tutkinnon muodostuminen mahdollistaa työskentelyn eri työympäristöissä, kuten esimerkiksi apteekeissa tai sairaaloissa.

Termistö on pääosin selkeää ja ymmärrettävää. Ammattitaitovaatimus tutkintokielestä ei mielestämme ole työelämälähtöinen ammattitaitovaatimus. Parempi vaihtoehto olisi suomen tai ruotsin kielellä.

2.1 Ammattitaitovaatimus ”työskentelee työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin vaikuttavan lainsäädännön ja sopimusten mukaan” sisältynee Säädökset ja ohjeet kokonaisuuteen? Toisaalta ”toimii lääketeknikon vastuualueen rajoissa” on myös työyhteisössä toimimista. Noudattaa salassapito- ja vaitiolovelvollisuutta ~~koskevia normeja~~.

2.2 Ammattitaitovaatimus ”laskee oman kuukausipalkkansa mahdollisine lisineen ja vähennyksineen” on tärkeä osata, mutta ei ole työtehtävä. Tiedostojen ja asiakirjojen käsittely ja Työvälineohjelmat ja lääkealan sovellusohjelmat kokonaisuudet ovat sisällöltään pikemmin YTO opintoihin kuuluva ja todennäköisesti päällekkäinenkin.

2.3 Ammattitaitovaatimus ”työskentelee työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin vaikuttavan lainsäädännön ja sopimusten mukaan” sisältynee Säädökset ja ohjeet kokonaisuuteen? Kokonaisuudessa kassalla työskenteleminen ammattitaitovaatimus ”käyttää tutkintokieltä” on erikoinen, asiakkaiden kanssako?

2.4 Ammattitaitovaatimus ”työskentelee työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin vaikuttavan lainsäädännön ja sopimusten mukaan” sisältynee Säädökset ja ohjeet kokonaisuuteen? noudattaa salassapitoja vaitiolovelvollisuutta ~~koskevia säädöksiä~~. Em. ammattitaitovaatimukset toistuvat useassa kohdassa myöhemmin ja ehdotamme myös niiden muokkausta yhdenmukaisiksi.

Ammattitaitovaatimus ”noudattaa tietoturvasuunnitelmaa ja tietosuojasta annettuja ohjeita huomioiden niiden merkityksen sairaala-apteekin toiminnalle” on selkeämpi, jos laaditaan kaksi ammattitaitovaatimusta 1) ”noudattaa tietoturvasuunnitelmaa ja tietosuojasta annettuja ohjeita” ja 2) ”ymmärtää tietosuojan merkityksen sairaala-apteekin toiminnalle”

2.6 ”työskentelee huomioiden työhön liittyvät laatuvaatimukset” -> toimii/työskentelee laatuvaatimusten mukaisesti

2.7 Asiakkaiden palveleminen tutkintokielellä? Mikä voisi olla tällainen työtehtävä?

2.9 ”...ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa” parempi ilmaisu on ”noudattaa ammattietiikkaa”, kuten useassa kohdassa onkin kuvattu.

13.3.2023

2.10 Lääkkeiden valmistaminen, 15 osp on huomattavasti laajempi ja vaativampi tutkinnon osa kuin useimmat 15 osp, olisiko syytä miettiä osp lisäämistä? Varsinkin, kun näyttäisi, että ei päällekkäisyyttäkään muiden tutkinnon osien kanssa ole, kuten toisissa tutkinnon osissa. Kokonaisuus Säädökset ja ohjeet sekä eettiset periaatteet on erinomainen ja looginen. Ehdotamme, että muihin vastaaviin kokonaisuuksiin käytetään samaa kuvaustapaa.

Yhteenveto

Kokonaisuutena Lääkealan tutkinnon perusteet luonnos on työelämälähtöinen ja melko selkeä sekä näyttäisi tuottavan keskeistä osaamista lääkealalle. Luonnoksessa on pyritty kuvaamaan vaadittava osaaminen työprosessin mukaisesti. Kaikissa tutkinnon osissa se (suunnittelu, toteutus, arviointi) ei kuitenkaan näy. Erityisesti arviointi on kuvattu puutteellisesti. Osa valinnaisista 15 osp tutkinnon osista ovat melko ”köykäisiä” ja toisaalta Lääkkeiden valmistaminen 15 osp on huomattavasti vaativampi ja edellyttää paljon osaamista. Ammatillisten tutkintojen ammattitaitovaatimuksiin tullut tutkintokielen osaamisvaatimus ei ole mielestämme työelämälähtöinen. Tämä näkyy myös tutkinnon perusteiden luonnoksessa siten, että se on sijoitettu epätarkoituksenmukaiseen yhteyteen. Luonnoksessa kuvataan eri tutkinnon osissa samaa asiaa eri käsittein. Käsitteet pitää yhtenäistää. Ensiavun lisääminen tutkinnon perusteisiin on erittäin kannatettavaa ja ammattitaitovaatimus on kirjattu konkreettisesti ja riittävällä tasolla. Lopuksi voisi todeta, että näytössä arvioidaan opiskelijan tekemistä alan työtehtävissä, siksi ammattitaitovaatimus, jossa arvioijan pitää arvioida opiskelijan ymmärrystä, ei ole tarkoituksen mukainen.

Helsinki 13.3.2023

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Kirsi Coco koulutuspoliittinen asiantuntija, Tehy ry, kirsi.coco@tehy.fi,
p. +358408215057